

NIKA

Верасень 2014
(№ 49)

Газета гістарычнага факультэта БДУ

Глыток старажытнасці

Амаль усе першакурснікі мінулага года нецярпліва чакалі ліпеньскую практыку, асабліва археалагічную. Адна з такіх экспедыцый прынесла ўсёй беларускай археалогіі і асабліва гістарычнаму факультэту БДУ сапраўды вельмі каштоўны падарунак.

С. 2-3

А куды б мне ўступіць?

Для таго, каб пачаткоўцам было лягчэй асвоіцца ў незнаёмых умовах і пазнаёміцца з нашымі арганізацыямі, мы апыталі іх кіраўнікоў, якія адказалі на нашыя пытанні і распавялі пра свае арганізацыі.

С. 4

Тод у Лейцыгу

Кожны з нас можа прыгадаць некалькі цікавых ці пацешных гісторый са свайго студэнцкага

жыцця. Але мала хто можа распавесці пра вучобу ў замежжы.

С. 8-9

На Анусінскай паляне

12 верасня надвор'е стаяла цудоўнае, свяціла сонейка, і ва ўсіх на тварах была ўсмешка, што рабіла гэты дзень яшчэ больш цудоўным. Мы накіроўваліся ў Анусіна за перамогай.

С. 9

Тымок старажытнасці **А**маль усе першакурснікі мінулага года нецярпліва чакалі ліпеньскую практыку, асабліва археалагічную. Студэнты з захапленнем марылі пра жыццё ў наметах ці ў школах гасцінных беларускіх вёсак, пра захапляльныя раскопы, а таксама пра адпчынак каля вогнішча са спевамі пад гітару. Адна з такіх экспедыцый прынесла ўсёй беларускай археалогіі і асабліва гістарычнаму факультэту БДУ сапраўды вельмі каштоўны падарунак.

Група студэнтаў пад кіраўніцтвам старэйшага выкладчыка кафедры археалогіі і спецыяльных гістарычных дысцыплін Аляксандры Уладзіміраўны Зуевай і аспіранта той жа кафедры Віталія Уладзіміравіча Ашэйчыка адправілася ў археалагічную экспедыцыю ў ваколіцы вёскі Дразды каля Стоўбцаў. Месца, дзе вырашылі спыніцца, захапляла сваёй прыгажосцю: маляўнічыя краявіды, высокі лес і, канешне, прыгажун Нёман. Ужо на наступны дзень студэнты пачалі раскопкі. Знаходак было даволі шмат, але ў сваёй большасці яны былі маленькімі: кавалачкі керамікі і крэменю.

Дзесьці праз два тыдні пайшлі доўгія дажджы, і працу прыйшлося спыніць. Было вырашана праверыць становішча раскопа падчас такога несамага спрыяльнага для археолагаў надвор'я, і нечакана студэнты атрымалі

вельмі інтрыгуючы падарунак: дождж агаліў венчык старажытнага гаршочка. Ніхто не ведаў, ці была пасудзіна цэлай, ці застаўся толькі кавалак, але ўсё вельмі чакалі добрага надвор'я, каб можна было хутчэй вярнуцца да працы і дастаць гэтую старажытную рэч. Праз некалькі дзён усе студэнты зразумелі каштоўнасць сваёй знаходкі: гэта быў не проста гаршчок, але старажытнае пахаванне, якое адносілася да другой паловы III тыс. да н.э. Гаршчок, які цалкам захаваўся, аказаўся часткай пахавальнага інвентару. Калі пасудзіну дасталі, яна была запоўнена зямлёй, якую нельга было адразу выбраць. Трэба было чакаць, пакуль гаршчок цалкам высахне, таму што інакш пры разборцы запаўнення ён мог разваліцца.

Практыка скончылася. На пачатку новага вучэбнага году Аляксандра Уладзіміраўна Зуева згадзілася падзяліцца з намі сваімі ўражаннямі ад цікавых раскопак.

• Аляксандра Уладзіміраўна, скажыце, калі ласка, ці былі ў Вас у планах знаходкі падобнага кшталту?

Можна сказаць, што былі. У мінулым годзе мы таксама працавалі на гэтым помніку, і пад самы канец практыкі ў адным з раскопаў заўважылі пляму чорнага колеру, у запаўненні якой сустрэлася некалькі маленькіх фрагментаў абпаленых костак і

абломкаў крэменю. Узнікла пытанне, ці не трапілі мы на пахаванне. Часу на вывучэнне гэтага аб'екта ўжо не хапала: звычайна здараецца так, што самыя цікавыя знаходкі трапляюцца менавіта напрыканцы экспедыцый. Участак быў занасерваны (засцелены цыратай і засыпаны зямлёй). Таму асноўная мэта раскопак гэтага году і заключалася ў высвятленні леташняй таямніцы.

• У гэтым пахаванні былі яшчэ якія-небудзь рэчы, акрамя гаршочка?

Так. У старажытнасці пры пахаванні чалавека суродзічы памерлага часта змяшчалі ў магілу розныя рэчы. У нашым выпадку пахаванне было здзейснена паводле абраду крэмацыі (у магіле знойдзены дробныя абпаленыя абломкі костак). Памерлага суправаджаў багаты пахавальны інвентар: каменная свідраваная сякера і крамянёвая шліфаваная сякера, два крамянёвыя нажы, а таксама чатыры стралы, ад якіх захаваліся крамянёвыя наканечнікі.

• **Распавядзіце, калі ласка, пра жыццё старажытнага чалавека на гэтай тэрыторыі.**

Каб уявіць сабе жыццё тагачаснага чалавека, трэба вывучыць увесь комплекс археалагічных знаходак, атрыманых на помніку. Таксама нельга абыйсціся без дапамогі шэрага іншых навуковых дысцыплін. Такія комплексыя даследаванні пакуль не завершаны. Але на этапе падвядзення папярэдніх вынікаў можна рэканструяваць некаторыя рысы старажытнага пахавальнага абраду. Была выкапаная магільная яма памерамі каля 1x2 м і глыбінёй да 0,4 м. Найбольш верагодна, уздоўж трох сценак паклалі абпаленыя вуглістыя плашкі. Калі чацвёртай сценак змясцілі вырабы з каменю і крэменю. У тарцы ямы паставілі керамічны гаршчок. Па ўсёй плошчы пахавання рассыпалі спаленыя парэшткі памерлага.

• **А ці даведаліся Вы нарэшце, што знаходзілася ў гаршчку?**

Так. Разам са студэнтамі кафедры мы разабралі

запаўненне пасудзіны. У гаршчку знаходзіліся толькі адзінкавыя вельмі дробныя артэфакты. Яны не ўваходзілі ў склад пахавальнага інвентару, а трапілі ў сярэдзіну гаршчка выпадкова, падчас засыпання пахавальнай ямы зямлёй, якая была ўзятая з наваколля – з тэрыторыі больш старажытнага паселішча.

• **Што Вы адчулі, калі зразумелі ўсю ўнікальнасць аб'екта?**

Натуральна, я адчула радасць, таму што, па-першае, на тэрыторыі Панямоння вядомага толькі адзінкавыя пахаванні другой паловы III тыс. да н.э. Па-другое, знойдзенае пахаванне – не толькі рэдкі, але і надзвычай цікавы комплекс. У ім прасочваюцца ўплывы розных археалагічных культур: сярэднявечнай культуры, культуры шарападобных амфар. Так што вывучэнне матэрыялаў раскопак дазволіць істотна ўдакладніць на-

шыя ўяўленні аб тых культурных працэсах, якія адбываліся ў рэгіёне ў канцы неаліту – пачатку бронзавага веку.

• **I апошняе. Што б Вы хацелі пажадаць будучым археолагам?**

Перш за ўсё я запрашаю студэнтаў гістарычнага факультэта на кафедру археалогіі і спецыяльных гістарычных дысцыплін.

Археалогія – гэта надзвычай цікавая навука і, нягледзячы на пэўныя цяжкасці, вельмі перспектыўная. Тым, хто толькі пачынае рабіць свае першыя крокі ў навуцы, я, натуральна, хачу пажадаць поспехаў, але перадусім – трываласці і настойлівасці, без якіх мары так і застаюцца марамі.

• **Вялікі дзякуй за вельмі цікавую і змястоўную гутарку!**

Артэфакты, знойдзеныя падчас раскопак каля вёскі Дразды, пасля апрацоўкі будуць перададзены Вучэбнай лабараторыі музейнай справы гістарычнага факультэта БДУ.

...Сканчваецца яшчэ адзін сезон археалагічных раскопак на тэрыторыі Беларусі. Колькі яшчэ таямнічага і каштоўнага захоўвае наша зямля! Колькі яшчэ помнікаў чакае сваіх даследчыкаў! Я таксама жадаю будучым археолагам вялікіх поспехаў і плённай працы, каб аднойчы яны змаглі сказаць: "I ўсё ж такі вынік варты тых гадоў, якія мы правялі на гэтым раскопе!"

Ірына Пархімовіч

Не сакрэт, што з пачатку гэтага навучальнага года на наш факультэт прыйшло

вучыцца шмат студэнтаў-першакурснікаў. Але для іх, учорашніх школьнікаў, вельмі шмат з таго, што адбываецца ў жыцці ўніверсітэта, ў агульным, і факультэта, ў прыватнасці, застаецца новым і незнаёмым. Але акрамя гэтага на нашым факультэце дзейнічаюць арганізацыі, у якіх нашы першакурснікі могуць прыняць самы актыўны ўдзел.

Для таго, каб пачаткоўцам было лягчэй асвоіцца ў незнаёмых умовах і пазнаёміцца з нашымі арганізацыямі, мы апыталі іх кіраўнікоў, якія адказалі на нашыя пытанні і распавялі пра свае арганізацыі.

Арцём Сёмін, кіраўнік Савета па якасці адукацыі гістарычнага факультэта БДУ:

У складзе ССКО маецца некалькі камісій: інфармацыйная, аналітычная і камісія па інтэлектуальных гульнях. Акрамя гэтых ўнутраных камісій, у нас ёсць дзве камісіі агульнафакультэцкага значэння – студэнцкая газета «НІКА» і дэбат-клуб. Прадмет нашага асаблівага гонару – «Воблака ведаў». Паўдзельнічаць у праектах ССКО можа любы ініцыятыўны студэнт.

Павел Дубінін, кіраўнік Студэнцкай куратарскай Службы гістарычнага факультэта БДУ:

СКС – гэта орган студэнцкага самакіравання. Студэнты-куратары дапамагаюць студэнтам-першакурснікам у адаптацыі, прыцягваюць іх да актыўнага ўдзелу ў грамадскім, культурным, спартыўным, вучэбным і навуковым жыцці ўніверсітэта. Студэнтам-куратарам можа стаць студэнт 2-5 курсаў.

Павел Бабкін, кіраўнік Студэнцкага Саюза гістарычнага факультэта БДУ:

Студэнцкі Саюз гістарычнага факультэта – гэта тая арганізацыя, з якой студэнт-першакурснік працуе больш за ўсё. Як толькі ён прыходзіць на

А куды б мне ўступіць?

факультэт, яго адразу ж захоплівае падрыхтоўка да турзлёту ў Анусіна, а потым пачатак працы над нумарамі на факультэцкі капуснік, якімі займаецца наша арганізацыя. А прыняць удзел вельмі проста – напісаць старшыні ці прыйсці на сход па прыёме ў чальцы СтудСаюза, напісаць заяву і ... сардэчна запрашаем!

Анастасія Мянціцкая, кіраўнік прафсаюза гістарычнага факультэта БДУ:

Прафсаюз – гэта арганізацыя для абароны сацыяльных, эканамічных і палітычных правоў. Наша дзейнасць грунтуецца на такіх асноўных напрамках, як арганізацыйна-інфармацыйны, сацыяльны, спартыўны, вучэбны, культурніцкі, жыллёва-бытавы. Самыя важныя пытанні, што вырашаюцца ў прафсаюзе студэнтамі для студэнтаў, гэта пытанні інтэрнату, матэрыяльнай дапамогі, зніжак па аплаце за навучанне, а таксама шэраг індывідуальных праблемных сітуацый студэнтаў. Кожны мае права быць у прафсаюзнай арганізацыі, наш дэвіз: "Мы – з кожным, мы – з табой!"

Мікалай Падаляк, кіраўнік старастата гістарычнага факультэта БДУ:

Наша арганізацыя – арганізацыя адміністратараў. Мы з'яўляемся кіраўнікамі акадэмічных груп, лідэрамі гуртаў. Мы, старасты, з'яўляемся пераходным звяном паміж кіраўніцтвам факультэта і звычайнымі студэнтамі. Спецыфіка Са-

вета старастаў у тым, што мы, па факце, з'яўляемся арганізацыяй, якая амаль не праводзіць мерапрыемствы.

Аляксей Барнюк, намеснік кіраўніка ТБМ гістарычнага факультэта БДУ:

Гістфакаўскае ТБМ з'яўляецца часткай адзінага ТБМ, якая распаўсюджана на ўсю Беларусь. І студэнты, калі яны жадаюць паўдзельнічаць у нашай дзейнасці, могуць прыходзіць да нас. Мы праводзім сустрэчы са знакамітасцямі, дзе вы можаце ўбачыць, напрыклад пісьменнікаў, музыкаў, такіх як Адам Мальдзіс, Андрусь Такінданг, і ўвогуле тых, хто ўжо зрабіў унёсак у гісторыю і культуру Беларусі, а таксама падтрымлівае беларускую мову.

Антон Лойка, кіраўнік БРСМ гістарычнага факультэта БДУ:

Мы прымаем удзел у розных мерапрыемствах: як патрыятычнай скіраванасці, так і вясёлай. У нас ёсць шмат магчымасцяў прыняць удзел у мерапрыемствах вышэй за ўзровень факультэта і пазнаёміцца з цікавымі людзьмі. Гэтак жа праз нас можна атрымаць інтэрнат, працуючы ў працоўных атрадах летам, або праз службу ў МААП (Моладзевыя атрады аховы правапарадку).

Ну, і вядома, калі ў вас ёсць жаданне і здольнасці да напісання артыкулаў, ці вы хочаце сябе паспрабаваць у публіцыстыцы, то наша газета "Ніка" запрашае вас у свае шэрагі!

Юры Уласюк

Воблака ведаў

Так ужо склалася гістарычна, што студэнт, прыйшоўшы ва ўніверсітэт, сутыкаецца з праблемай: па якіх матэрыялах вучыцца? Тут няма, як у школе, адзінага стандартнага падручніка, які дае адказы на ўсе патрэбныя пытанні. Тут усё больш складана. Здараецца так, што талковага падручніка вельмі часта няма, не ва ўсіх выкладчыкаў ёсць электронныя канспекты лекцый. Альбо яны адсутнічаюць у адкрытым доступе ў Інтэрнэце. Здавалася б, кніг шмат, інфармацыі мора, а за што хапацца - не ведаеш. Добрыя студэнты-старшакурснікі скідаюць нейкія матэрыялы першакурснікам; тыя, у сваю чаргу, дзеляцца здабытым дабром са сваімі аднагрупнікамі і гэтак далей.

Каб неяк палегчыць пошук інфармацыі для падрыхтоўкі да экзаменаў і залікаў, Студэнцкі савет па якасці адукацыі стварыў праект "Воблака ведаў". Ніка вырашыла ўзяць інтэрв'ю ў аднаго з яго каардынатораў - Ігара Дубаноса.

- Ігар, для чаго створана "Воблака ведаў"?

- "Воблака ведаў" створана для таго, каб вырашыць пытанне з недахопам вучэбнай літаратуры. У бібліятэцы БДУ нармальныя падручнікі ёсць, але на ўсіх іх не хапае, а нармальна шукаць у Інтэрнэце могуць (ці хочучь) далёка не ўсе. У дадатак, падручнік, зручны для чалавека, які ідзе на дзявятку-дзясятку, наўрад ці спадабаецца чалавеку, якому «абы здаць». Ужо занадта розныя патрабаванні ў іх. Мы ж падбіраем літаратуру такім чынам, каб кожны знайшоў нешта для сябе.

- Як прыйшла ідэя стварэння праекта?

- Калі я прыйшоў на факультэт, я хутка заўважыў, які нездаровы ажыятаж выклікаюць мае канспекты. Гэта і акрэсліла праблему недахопу падручнікаў. Калі ўжо за маімі запісамі з'явілася чарга, то маштаб адсутнасці нармальнага матэрыялаў «для пачытаць», адназначна, быў

каласальным. Гэта, а таксама пастаяннае пытанне: «Ігар, а па чым ты вучыш?», падштурхнула мяне размясціць у сеціве матэрыялы, якія асабіста я лічу добрымі, прыдатнымі. Гэтае пачынанне заўважыла тагачаснае

кіраўніцтва СКО у асобе А. Галіцына, які дапамог сфармаваць групу рэдактараў правобразу "Воблака ведаў" - "Базы ведаў". Група, якая працавала пад маім з А. Сёнінам сумесным кіраўніцтвам, досыць хутка стварыла першую версію таго, што сёння стала "Воблакам ведаў" СКО.

- Як і хто можа карыстацца "Воблакам ведаў"?

-Любы студэнт гістфаку. Адзінае абмежаванне, якое мы просім выконваць, - не перадаваць запампаваную літаратуру ў трэція рукі, бо гэта будзе парушэннем аўтар-

скіх правоў; а таксама, па магчымасці, выдаляць літаратуру, патрэба ў якой знікла (па той жа самай прычыне). У "Воблака" дастаткова матэрыялаў, каб падрыхтавацца да іспыту, заліку або большасці семінараў, так што сфера яго прымянення досыць шырокая.

- Шмат студэнтаў нашага факультэта здае іспыты з дапамогай тваіх электронных канспектаў. Ці варта чакаць, што твае канспекты будуць у "Воблаку ведаў"?

- Безумоўна, будуць. Але не ўсе, а толькі лепшыя. Некаторыя з іх ужо там, некаторыя з'явяцца ў бліжэйшы час. Прадмет майго асаблівага гонару — канспект экзаменацыйных пытанняў па крыніцазнаўству гісторыі Беларусі — ужо трывала заняў сваё месца ў "Воблаку". Зараз, у пераходны перыяд, калі вы не можаце знайсці мае канспекты там, глядзіце па старым адрасе bit.ly/hist_con.

Дзякуй, Ігар, за цікавую размову! Нагадваем, дзеючая спасылка на "Воблака ведаў" - bit.ly/ssko_cloud.

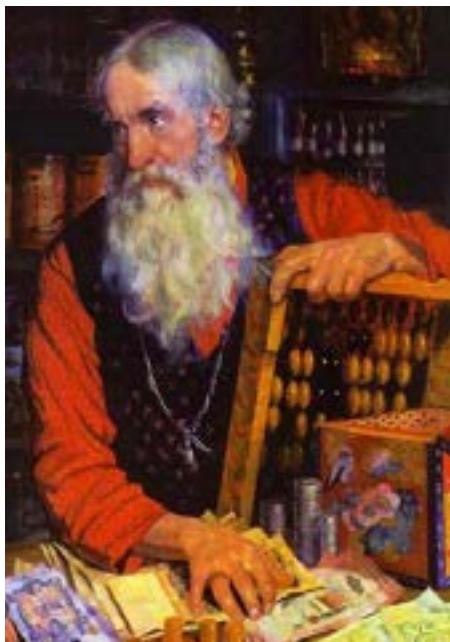
Санько Вікторыя

I'll be back

Гэтым летам я навучылася запальваць керасінавую лампу. Навык, безумоўна, безсэнсоўны, але ў мяне такое ўражанне, што я ўзнавіла старажытнае рамяство! Такое вынаходніцтва прымусіла мяне думаць пра тыя рэчы, якія яшчэ сёння можна сустрэць з вялікім поспехам, толькі ўжо хутка яны адыдуць у нябыт. Таму я склала невялікі спіс рэчаў, пра які хутка ніхто не ўзгадае.

Вось, напрыклад, калі вы ў апошні раз бачылі лічыльнікі?

У дзевяностых і пачатку нулявых Беларусь яшчэ заставалася заповеднікам лічыльнікаў. Але зараз яны сыходзяць і адсюль. Літаральна нядаўна бачыла адзін экзэмпляр у краме з гароднінай у Курасоўшчыне. Прадавачка падлічвала суму на калькулятары, а затым перасоўвала касцяшкі лічыльнікаў – напэўна, каб супакоіцца. А вось мая маці (эканаміст па адукацыі) і зараз выкарыстоўвае іх нават для дзялення. Я папрасіла яе

навучыць мяне, але, напэўна, гэта эзатэрычная навука не паддаецца непасвечаным.

Прылада для адкрыцця кансерваў.

Яны пакуль што захоўваюцца ў кожнай хаце, але новае пакаленне ўжо не ведае, як імі карыстацца. Першы званочак празвінеў, калі з'явіліся кансервавыя жасцячкі "з ключом", другі – калі на змену традыцыйным накрывкам для хатняга кансервавання прыйшлі новыя, якія завінчваюцца і самакіруюцца. І, нарэшце, піва ў бутэльцы мае накрывку, якая адкрываецца з паваротам уручную, без дапамогі інструментаў.

Зараз усё часцей гэтае старанна прапрацаванае, ідэальна эрганамічнае прыстасаванне з цу-

доўным злучэннем форм і функцый згубіла ўсялякі сэнс. З'яўленне новых накрывак для піўных бутэлек стала пахавальным званом для яшчэ адной з'явы: умення адкрываць бутэльку "аб вока", што значыць, заціснуўшы накрывку вачніцаю. Я нават не ведаю, чаго мне больш шкада: старога добрага прыстасавання для адкрыцця ці гэтага рэдкага чалавечага мастацтва.

Лом.

Хадзіў у народзе ці такі жарт, ці праўда: "У Расіі ў 2005 годзе было пра-

дадзена звыш 500 тыс. бейсбольных біт, тры мячы і адна бейсбольная пальчатка". Навошта ім столькі біт? Усё таму, што заакіянская біта выціскае манціроўку ў якасці зброі самаабароны, што ляжыць у машыне ў багажніку. Справа ў тым, што асноўная функцыя лому – мантаж аўтапакрышак у дарожных умовах – канчаткова адыйшла ў Лету. Па-першае, у багажніку ёсць запаска; па-другое, сучасныя калёсы не так лёгка пракалоць, па-трэцяе, зараз лёгкаплаўны дыск лёгка пашкодзіць

дзякуючы самой, з дазволу сказана, манціроўцы.

Спевы для саліста з хорам.

Здаецца мне, што яго загубіла наша геапалітычная катастрофа. Бацькі яшчэ памятаюць, як першага траўня даносіліся спевы з усіх рэпрадуктараў: «Руки рабочих! Вы даёте движение планете...», «Малая земля, кровавая зары...». На самой справе гэты жанр узнік задоўга да савецкай улады, напрыклад, "Вечерний звон". Не так часта сустракаецца ён у класічнай воперы, часцей – у духоўнай музыцы, асабліва ў праваслаўнай традыцыі XIX стагоддзя (Іван Сямёнавіч Казлоўскі да глыбокай старасці кожны Страсны чацвер ездзіў у Ялохаўскую царкву «Разбойніка благоразумного»), але савецкая ўлада дала гэтаму жанру новае жыццё, хоць і кароткае.

Безумоўна, гэты жанр добра ўкаранёны і ў народнай музыцы, і там, хутчэй за ўсё, застанецца: сітуацыя, калі п'яны выкрыквае нейкія словы, а астатнія госці сімуляюць вяселле, падцягваючы прыпеў, будуць перыядычна паўтарацца ў нашым жыцці, пакуль не прагучыць труба архангела. Але гэтае спалучэнне акадэмічнага барытона ці баса (радзей – тэнору ці жаночага голаса) з акадэмічным жа хорам як выражэнне адзінства асобы і калектыву – гэтага няма.

Тэлефон-раскладушка.

Зручнасць гэтага прыбора я адкрыла для сябе ўсяго толькі пяць год

таму. Але тут усё і скончылася. Смартфон прыйшоў на змену тэлефонам, якім цяжка нанесці шкоду. А айпады змянілі ноўтбукі. А нічога, што ў іх экраны драпаюцца і аднаго дотыку пакрываюцца "павуціннем". Эх, людзі, людзі...

Чамадан без калёсікаў.

Спрабавала нядаўна набыць такі, і ведаецца што? Іх няма. Прадавец упэўніваў мяне, што з калёсікамі зручней. Безумоўна, калі ў вас ёсць чамадан з калёсікамі, то вы можаце паказаць усю сваю нянавісць да гэтага свету: праехацца па нагах пасажыраў, застраць на выхадзе з эскалатара мярзотліва грымець ім у даўгіх аэрапортаўскіх калідорах, дзе калісьці элегантныя джэнтэльмены з 50-х сыходзілі з цягніка з чамаданам у адной руцэ і плашчом, што перакінуты праз другую? Не будзе больш іх. А нянавісці да людзей будзе ўсё больш.

Таксафон.

Яшчэ крыху, і ніхто не зразумее выразу са знакамітага савецкага хіта: «Плачэць дэвочка в автомате». Спачатку з нашых гарадскіх пейзажаў зніклі тэлефонныя будкі, а затым ціха і незаўважна пачалі знікаць і таксафоны. Гэта не дзіва пры такім масіраваным развіцці сродкаў сувязі. З такой вялікай канкурэнцыяй таксафон стаў менш запатрабаваны. Па інфармацыі Брэсцкага філіяла "Белтэлекама", выручка з некаторых апаратаў не больш за прыкладна Br15,5 тыс./мес... Такім чынам, абслугоўванне таксафонаў зусім не акупліваецца. Але гэта адзін з нямногіх выпадкаў, калі мы падобныя з іншымі краінамі. У Прыбалтыцы карыстальнікі адмаўляюцца ад хатніх тэлефонаў, бо званкі і абаненцкая плата прыкладна роўная мабільнай, а трымаць два тэлефоны накладна. Таксама сыходзяць у гісторыю таксафоны і ва Украіне – за апошні год іх колькасць зменшылася на 56%.

Хутка знікне шмат такіх рэчаў, да якіх мы прывыклі, і прыйдзеца пісаць новы спіс ці нават шукаць яшчэ больш удасканалены спосаб пазабаўляць публіку ў гэты час невыпраўляльных зменаў.

Кацярына Сматырына

Год у Лейпцыгу

Кожны з нас

можа прыгадаць некалькі цікавых ці пацешных гісторый са свайго студэнцкага жыцця. Але мала хто можа распавесці пра вучобу ў замежжы.

Філіп Падбярзкі, студэнт 5 курса даў нам інтэрв'ю пра сваю вучобу ў Лейпцынскім універсітэце.

- Якім чынам ты апынуўся ў Германіі?

- Праз праграму Erasmus Mundus, якая створана спецыяльна для навучання студэнтаў з Усходняй Еўропы: Армения, Азэрбаджан, Беларусь, Грузія, Малдова і Украіна.

- Якім чынам мож-

на даведацца пра яе?

- На сайце БДУ ёсць закладка "Міжнароднае супрацоўніцтва", у ёй "Адзел міжнародных праграм". Там прадстаўлены іх спіс. Я лічу, што найлепшым варыянтам для гуманітарыяў з'яўляецца Erasmus Mundus. Нават не абавязкова выдатна ведаць мовы, можна на сярэднім узроўні. Але калі ты трапляеш у моў-

ны асяродак, слухаеш лекцыі, то пачынаеш лепш разумець тое, што табе кажуць. Галоўнае падтрымліваць стасункі з суседзямі, асабліва з немцамі.

- Якія патрабаванні для прэтэндэнтаў на атрыманне гранта?

- Ведаць любую еўрапейскую мову. Для магістрантаў англійская, а для бакалаўраў лепш мова той краіны, дзе знаходзіцца ўніверсітэт. Для навуковай дзейнасці патрабаванняў няма, але можна ўказаць у якасці матыва.

- Які конкурс?

- Было 15 чалавек на месца, але Лейпцыгскі ўніверсітэт удзельнічае ў праграме першы год, таму ён быў зацікаўлены, каб паехала больш студэнтаў з Беларусі. Такая сітуацыя склалася з-за таго, што Беларусь не ўваходзіць ў Балонскі працэс, таму ёй даюць больш грантаў.

- Ці адрозніваецца вучоба ў нас і ў Германіі?

- Так, адрозніваецца. Курсы ўсе я абіраў сам, бо вучыўся па праграме. У іншым выпадку ёсць частка абавязковых курсаў, а асататняе студэнт абірае сам. На семінарах можна было не адказваць, а калі і адказваеш, то атрымоўваеш "дывідэнты". Галоўнае добра напісаць тэст. Яшчэ ў іх цудоўная вялікая бібліятэка. Там быў цікавы адзел літаратуры па гісторыі.

- Ці ўдзельнічаў ты ў якіх-небудзь канферэнцыях?

- Удзельнічаў у студэнцкай канферэнцыі на тэму Літвы і Ордэна. Але яна была невялікага ўзроўню.

- **Ці адрозніваюцца замежныя студэнты ад нашых?**

- Усё вельмі залежыць ад самога чалавека. Ёсць тыя, хто з бібліятэк не вылазіць, там ёсць і спіць. Нехта ў парку ляжыць,

ёсць "клубныя" студэнты. Я паспрабаваў розныя варыянты (смяецца). Ёсць вельмі спартовыя. Увогуле, там досыць спартовыя людзі жывуць, шмат хто ездзіць на ровары.

- **Распавядзі цікавую гісторыю.**

- У Германіі вялікія штрафы за парушэнне правілаў дарожнага руху. Але я звычайна пераходзіў дарогу на чырвонае святло светафора. А д н о й чы мяне спыніў

паліцэйскі і патрабаваў 100 еўра штрафу. Я скажаў, што грошаў няма, што я студэнт і не ведаю тутэйшых законаў. Ён мяне адпусціў, але ўзяў слова, што я больш не буду парушаць. Пасля гэтага парушаць мне не хацелася.

- **Як ты бавіў вольны час?**

- Я атрымоўваў стыпендыю 1000 еўра, 200 плаціў за інтэрнат, таму грошаў мне хапала. Шмат вандраваў па гарадах Саксоніі.

- **Дзякую за цікавую гутарку!**

Кацярына Дзегцярова

На Анусінскай пал'яне

12 верасня надвор'е стаяла цудоўнае, свяціла сонейка, і на ўсіх на тварах была ўсмешка, што рабіла гэты дзень яшчэ больш цудоўным. Сустрэліся мы з аднагрупнікамі на чыгуначным вакзале. Іх было цяжка не пазнаць, бо ўсе апрануты былі па-паходнаму: красоўкі, штаны, суколка і да ўсяго - сонныя твары. Набылі вялізную стужку квіткаў на электрацыю "Мінск-Маладзечна". Мы накіроўваліся ў Анусіна за перамогай.

На станцыі нас сустрэлі вясёлыя арганізатары, і з песнямі мы рушылі да пікетаў. Нягледзячы на цяжкую дарогу, мы ішлі з "баявым" настроем. На піке-

тах мы адказвалі на пытанні, кідаліся яйкамі, спявалі песні, танчылі, шукалі ў брудзе манеткі, падкормлівалі пікетчыкаў - усё гэта яшчэ больш з'яднала нашу групу.

Пасля доўгай дарогі мы пабачылі наш лагер. Шмат хто ўжо стаміўся, але нам трэба было набрацца сілаў, паесці, распаліць вогнішча і ўпрыгожыць наш лагер, бо хутка павінен быў быць яго агляд і выступленне.

Праз дзве гадзіны пачаўся канцэрт. Вядучыя арыгінальна прадстаўлялі групы. А тыя, ў сваю чаргу, арыгінальна паказвалі тэму "80 год пасля нас". Нумары былі вельмі захапляльнымі: з гумарам, танцамі, песнямі і спецэфектамі. Выступленне кожнай групы засталася ў памяці, а гэты сонечны дзень яшчэ больш нас згуртаваў.

Час праляцеў вельмі незаўважна. Пераможцай стала другая група.

Надыйшоў час рыцарскіх баёў. Гэта было неверагодна: мы ніколі такога не бачылі, быццам акнуліся ў тыя часы, калі ўсё гэта было яшчэ актуальна.

На вялікай пал'яне грала музыка, спяваліся песні, усе танчылі. Хочацца выказаць падзяку ўсім арганізатарам за незабыўную атмасферу. Мы абавязкова вернемся.

Рэната Сальмановіч

Практыка такая і практыка

Летняя практыка цяперашніх студэнтаў другога курса, мабыць, адно з самых яркіх уражанняў за мінулае лета. У гэтым годзе студэнты не саступілі традыцыям і адправіліся на архелагічную і этналагічную практыкі.

Этналагічная практыка 2014 года праходзіла ў вёсцы Стары Лепель, якая знаходзіцца ля горада Лепель Віцебскай вобласці. Пад кіраўніцтвам Т. А. Наваградскага Студэнты праводзілі апытанне мясцовых жыхароў на тэму "Традыцыйная кухня". Практыканты сабралі багаты матэрыял, атрымалі карысны вопыт і цудоўна правялі час.

Парыжаская Катарына (1 група): "Практыка... Здавалася б, што такога асаблівага можа быць у двух тыднях у вёсцы? Але практыка – гэта не проста праца, размова з бабулямі і дзядулямі, кіслыя твары сяброў, калі прайшло сорак хвілін, а пытанні ў цябе яшчэ не скончыліся. Гэта не толькі расшыфроўка тэксту, пасля якой "сушыцца" мозг. Практыка – гэта і радасць знаёмства з новымі людзьмі, гэта і вар'яцкі "кракадзіл" па вечарах, і "мафія" пасля адбоя. А яшчэ гэта ўнікальная магчымасць пазнаёміцца з радзімай, быць не проста нямым сведкам, а сутыкнуцца з ёю ў твар!"

А вось археалагічных групаў было цэлых тры. Адна з іх пад кіраўніцтвам В. М. Сідаровіча на працягу 21 дня знаходзілася ў вёсцы Пятровічы Жабінскага раёна Брэсцкай вобласці. Студэнты займаліся даследаваннем вельбарскай культуры. У выніку працы былі знойдзены некалькі бусінак, кераміка, дзве фібулы і кусочак спражкі.

Алег Сахончык (1 група): "Археалагічная практыка – адно з самых запамінальных уражанняў

за лета. Там было вельмі весела. Але пры гэтым і цяжка, прыходзілася нямаля працаваць. Найбольш значны момант – гэта калі ты выкопваеш нейкую знаходку. Невымоўнае пачуццё."

Сапраўдным дасягненнем, цэлай сенсацияй сталі вынікі археалагічнай практыкі пад кіраўніцтвам А. У. Зуевай. Студэнты адправіліся ў вёску Дразды Стаўбцоўскага раёна Мінскай вобласці. Падчас раскопак студэнты знайшлі рэчы, якія да туюцца трэцім тысячагоддзем да нашай эры. Сярод іх: гаршок, дзве сякеры, нажы, стрэлы. Мяркуецца, што гэтыя знаходкі адносяцца да культуры шнуравой керамікі.

Дар'я Карэтка (3 група): "Гэта практыка назаўсёды застанецца ў маёй памяці як адзін з найлепшых і запамінальных момантаў у жыцці. Ежа на агні, начоўкі ў намётах, купанне ў рацэ – усё гэта амаль праз дзень з нязручнасці пераўтварылася ў добрую разынку. Самым яркім уражаннем быў знойдзены намі гаршок! Я дакладна паеду ў наступным годзе валанцёрам, бо такое хочацца паўтараць кожнае лета."

І яшчэ адна археалагічная група пад кіраўніцтвам А. М. Плавінскага адправілася ў вёску Бірулі Докшыцкага раёна Віцебскай вобласці. Студэнты працавалі на трох аб'ектах культуры штрыхаванай керамікі: гарадзішча (1 тыс. да н. э. – 1 тыс. н. э.), селішча (10

-12 стст. н. э.) курганы (каля 10 ст. н. э.). Знаходкі разнастайныя: ад кусочкаў керамікі і шлака да грузікаў, прасліц, нажоў, булаў і сярпоў.

Вольга Раманчык (3 група): "Практыка – гэта ў нейкай ступені школа жыцця. Толькі тут многія з нас навучыліся браць ваду з калодзежа, гатаваць цэлы дзень на агні на некалькі дзясяткаў чалавек, спаць на матрацах, асвойваць летні душ і баню, ручную сцірку і іншае. Кожная знаходка абуджае інтарэс! Ніколі не забудуцца вячэрнія кастры, розныя мерапрыемствы: святкаванне Грундвальскай бітвы, Купалле, пасвячэнне ў археалагіі."

Вось такіх вынікаў дасягнулі студэнты падчас летняй практыкі ў розных мясцінах Беларусі. І гэта яшчэ раз пацвярджае, што беларуская зямля вельмі багатая на археалагічныя знаходкі і цэнных інфармантаў. Застаецца пажадаць нашым студэнтам, каб яны шанавалі і выкарыстоўвалі атрыманы вопыт. І няхай новае пакаленне яшчэ не раз праславіць добрае імя гістарычнага факультэта БДУ!

Вераніка Каско

Пакутліва доўгая пара нарэшце скончылася. Стomленасць перабівала астатнія думкі; і мае ногі, насуперак маёй волі, панеслі мяне па запоўненых панурымі студэнтамі калідорах ў бок бібліятэкі.

Там заўсёды пуставаў мой асабісты столік у далёкім цёмным куце, адкуль я мог назіраць за ўсімі. А вось мяне адразу заўважыць не маглі.

Бібліятэка сустрэла звыклым ціхім гулам і ледзь чутнай музыкай; траціна сталоў была запоўненая студэнтамі, якія глядзелі на мяне змрочнымі, стомленымі поглядамі. Поглядамі тых, хто згубіўся ў жыцці.

Бібліятэкар з панурым выглядам працірала стойку, заваленую кнігамі. Цяжкім крокам я падышоў да стойкі і абаперся на яе, апусціўшы вочы. Хрыплы голас, у якім я са здзіўленнем пазнаў свой, вымавіў:

-Мне як звычайна... - пасля невялікай паўзы я дадаў, - Крывавую Мэры з лёдам.

-Чаго? - груба спытала бібліятэкарка - я ёй ніколі не падабаўся.

-Гісторыя марскіх баёў у Паўночным Ледавітым акіяне. Ёсць якія-небудзь навіны?

Але замест адказу яна паглядзела на мяне, як на вар'ята.

Моўчкі аддаўшы кнігу і нумарок, яна вярнулася да сваёй звычайнай справы. Я ж сеў у свой кут і панура пачаў вышукваць што-небудзь, вартае маёй увагі.

Але гэтае святкаванне маўчання не працягвалася доўга. Раптам у бібліятэку ўварваліся першакурснікі. Яны весела смяяліся. Яшчэ не спазналі расчаравання... Шумна селі недалёка ад мяне, лапочачы без перапынку. Усе іх размовы былі напоўне-

ны бестурботнасцю і смехам, які рэзаў мае вушы. "Божа... якія яны дурні", - падумаў я.

-Дык мы зможам замуціць дыскач на гістфаку. І гэта будзе эпічна, і пра гэта напішуць на "Подслухано истфак"! Я вам кажу!

ЗАПАВЕТЫ ПЕРШАКУРСНІКА

І менавіта на гэтай фразе я не вытрымаў і вымавіў:

-Дурні! З такімі думкамі вы доўга не працягнеце на гістфаку!

Іх погляды звярнуліся да мяне. Яны былі здзіўлены.

-Чаго? - спыталіся яны.

-Што чулі, - пахмурна адказаў я, - наіўныя стварэнні, вы не пражывеце тут, калі не будзеце ведаць некаторых рэчаў. Хто я, вам знаць не трэба. Галоўнае - не лезьце ў мой кут, - і тут я зразумеў, што ўчыніў вялікую памылку. Бо праз адно пакутліва доўгае імгненне яны павярнуліся да мяне.

Пазбавіцца ад пытанняў першакурснікаў можна было толькі адным шляхам - адказаць на іх.

-Раскажы!

Я маўчаў, разважаючы пад іх прагнымі поглядамі і павольна пацягваючы гарбату. І, нарэшце, наважыўся. Наважыўся пераказаць ім тыя законы, якія з'явіліся ў выніку незлічонах войнаў паміж выкладчыкамі і студэнтамі.

- Слухайце ўважліва, - я заплушчыў вочы, узгадваючы ўсё. - І ведайце. Парушэнне гэтых правілаў будзе жорстка карацца. Мір паміж выкладчыкамі і студэнтамі нетрывалы, і ніхто не хоча новай вай-

ны... Паспрабуйце не парушаць гэтых законаў. Кхм-кхм, - і я пачаў.

-Шануй Пічэту і заўсёды ведай гісторыю alma mater. Вы зразумеце сэнс гэтага закона, калі прыйдзе час. Калі паедзеце на практыку, памятайце - не скрадзі рыдлёўку суседа па раскопу і не перацягні інфарманта бліжняга свайго. Запомні, паколькі старасту абіраеце вы, то палюбіць яго трэба як самога сябе. Таму трэба абіраць яго, як спадарожніка жыцця сабе. Ды не занеш ты ў аўдыторыі 25, бо лекцыі там цікавыя. Нават не думай называць неандэртальца продкам чалавека на першабытным грамадстве. Калі хочаш кавы выпіць, то заўсёды май тысячныя і пяцітысячныя купюры і надзялі раба кавастваральнага імі. Ды не паверыш другакурснікам сваім і іншым курсам, бо гады ідуць, і гістфак ўжо не той. Ды прынось сваё цела на пары і семінары, каб рэйтынг мець добры і сесію нармалёва здаць. Мабыць, вам хопіць гэтага...

Я павольна ўстаў з-за стала. Праходзячы каля бібліятэкара, я паклаў кнігу на стойку і сам забраў студэнцкі білет. Сам. Без дазволу бібліятэкара. Як небяспечны гулец.

Ніхто не грубіць небяспечным гульцам.

Я павольным і цяжкім крокам пайшоў да выхода. А з-за спіны даносілася:

- Я не зразумеў, што толькі што было?..

**Калозіна Анастасія,
Андрэй Клімовіч, Кацярына Парыжаская.
Запаветы былі створаны калектыўнай свядомасцю ўдзельнікаў этналагічнай практыкі
Лепель-2014**

Дзень добры, шаноўнае спадарства! Вось і прабегла лета, не паспелі мы з вамі азірнуцца. Лета, яно такое... Але ўсе, што робіцца ў нашым жыцці, робіцца да лепшага. Так і зараз, думаю, усе вы сумавалі без роднага факультэта, сваіх аднагрупнікаў, нашых выкладчыкаў. І хоць буфет у нас пакуль што не працуе, я ведаю, чым крыху падсаладзіць ваша жыцце ;) Таму чытаем жарты ад спадарыні Кліа.

- Калі я сваруся з жонкай, яна ператвараецца ў сапраўдную гістарычку.

- Ты, напэўна, хацеў сказаць істэрычку?

- Ды не, менавіта гістарычку. Яна ў драбнючкіх падрабязнасцях прыгадвае мне ўсе мае правіны за апошнія дзесяць гадоў з дакладным указаннем дат і гадзінаў.

Археалагічны парадокс: найбольшы ўклад у стварэнне «культурнага пласта» уносяць найменш культурныя індывіды.

Пры раскопках у старажытным Ноўгарадзе археалагі высветлілі, што старажытныя наўгародцы жылі пад зямлёй, хадзілі лежачы і выглядалі, як шкілеты.

На экзамене па гісторыі студэнт пытаецца суседа:

- Чуеш, а калі адмянілі прыгоннае права?

- У 61...

- Тады ж Гагарын у космас паляцеў.

- Ну, мабыць, у гонар гэтага і адмянілі...

Дзякуй богу, мы яшчэ не так добра жывем. І пакуль можам сабе дазволіць талерантнасць. Нават цыгане ў нас не хочуць жыць...

**Спадзяюся, вам спадабалася.
Свае назіранні за выкладчыкамі
і студэнтамі дасылайце на адрас
karina_krotova@mail.ru. Шчыра дзякую за ўвагу.**

Галоўны рэдактар:

Кацярына ДЗЕГЦЯРОВА

Нам. галоўнага рэдактара:

Уладзіслаў ШУР

Карэктары: Ганна САЛАДКЕВІЧ

Георгій БУЛАТАЎ

Заснавальнік :

Студэнцкая Рада па якасці адукацыі

гістарычнага факультэта БДУ

Дызайн і вёрстка:

Яна МАЦЮШАВА

Журналісты:

Ірына Пархімовіч

Юры Уласюк

Вікторыя Санько

Кацярына Смятрына

Кацярына Дзегцярова

Рэната Сальмановіч

Вераніка Каско

Анастасія Калозіна

Андрэй Клімовіч

Кацярына Парыжаская

Карына Кротава

Адрас рэдакцыі: г. Мінск, вул. Чырво-

наармейская, 6.

Меркаванні аўтараў могуць

не супадаць з пазіцыяй рэдактараў.

Вашы заўвагі, прапановы дасылайце

на адрас:

katya.degtyare@mail.ru.

http://vk.com/public_nika_hist.bsu.by

=>студ жиз=>пресса Тэлефануйце:

+375298129669 (Кацярына) Тыраж 299

экз.